

5.6.2018

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkijoina, opiskelijoina, työharjoittelijoina ja vapaaehtoistyöntekijöinä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 21/2018 vp)

Hallitus esittää lakia ja lakimuutoksia, joilla pannaan täytäntöön Euroopan unioniin direktiivi (2016/801/EU) tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä.

Direktiivin pääasiallisena tarkoituksena on helpottaa tutkijoiden ja opiskelijoiden tuloa ja liikkumista EU:n alueella sekä määrittää työharjoittelijoiden sekä vapaaehtoistyöntekijöiden asemaa. Pidämme perusteltuna sitä, että lakiesityksessä on rajattu pois direktiivin valinnaiset työntekijäryhmät.

EK tukee direktiivin ja hallituksen esityksen tavoitetta edistää tutkijoiden ja opiskelijoiden tuloa Eurooppaan sekä työskennellä ja opiskella yhdellä luvalla koko EU:n alueella. Direktiivin implementoinnissa on erityisesti mahdollistettava opiskelu ja työskentely Suomessa toisen jäsenvaltion myöntämällä oleskeluluvalla.

Tutkijoiden maahantulo Suomeen on ollut mahdollista kahdella eri luvalla: ns. tutkijadirektiivin mukaisessa menettelyssä tai kansallisen lain mukaisessa menettelyssä.

Hallitus esittää luovuttavaksi tutkijadirektiivin mukaisesta tutkijan oleskeluluvasta. Tämä on ymmärrettävää, sillä yhtään sellaista lupaa ei ole koskaan haettu. Kaikki hakijat ovat käyttäneet kansallista lupamenettelyämme, joka on osoittautunut nopeaksi, luotettavaksi ja joustavaksi.

Hallitus esittää, että myös tästä kansallisesta menettelystä luovuttaisiin ja uusi tutkijan oleskelulupa korvaisi nykyiset oleskelulupaperusteet tie-
teentekijöille ja tutkijoille. On välttämätöntä, ettei valittu ratkaisu ja uusi sääntely vähennä tutkijoiden mahdollisuuksia tulla työskentelemään Suomeen eikä vaikeuta oleskeluluvan hakemista.

Työelämä
Mikko Räsänen

5.6.2018

Hallitus esittää lisäksi, että korkeakoulujen jatko-opiskelijat määritettäisiin tutkijoiksi. Tämä määrittely rajoittaisi heidän työskentelymahdollisuuksiaan nykyisestä. Opiskelijoilla on oikeus osa-aikatyöhön, mutta tutkijoilla sellaista mahdollisuutta ei ole eikä sellaista esitetä.

Olisi suotavaa, että jatko-opiskelijoille ja tutkimustyötä tekeville mahdollistettaisiin vähäinen työnteko päätoiminnan ohelle. Nykyinen sääntely estää heidän vähäisenkin osallistumisen esimerkiksi tutkimuksesta kumpuavaan start up toimintaan ja syvemmän kiinnittymisen tiedeyhteisöön ja elinkeinoelämäään. Mahdollisuus työnhakuun tutkimustoiminnan päätyttyä ei ole riittävää.

Direktiivin tarkoituksena on myös edistää EU:n korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kansainvälistä yhteistyötä sekä tutkijoiden ja opiskelijoiden liikkuvuutta Euroopassa.

Tutkijoille esitettävä mahdollisuus työskennellä Suomessa toisen jäsenvaltion myöntämällä oleskeluluvalla on kannatettavaa. Kansallinen sääntely on pidettävä mahdollisimman yksinkertaisena, jotta helpotetaan suomalaisten tutkimuslaitosten osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön. EK tukee esitykseen otetun ilmoitusmenettelyn käyttöä, kun tutkija tai opiskelija haluaisi siirtyä Suomeen ensimmäisen luvan myöntäneestä valtiosta.